

NORGES HØYESTERETT

Den 6. juli 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Matningsdal, Kallerud og Høgetveit Berg i

HR-2020-1423-U, (sak nr. 20-096536STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Bjørn Aksel Henriksen)

mot

Påtalemyndigheten (politivadokat Margrethe Hee Dahlen Røijen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder internering etter utlendingsloven § 106 første ledd bokstav b om unndragelsesfare.
- (2) A, født 00.00.1997, er opprinnelig fra Ukraina. A ble ved Øvre Romerike tingretts dom 17. februar 2020 dømt til ett års fengsel for forsøk på ran. Ved Utlendingsdirektoratets vedtak 27. april 2020 ble A utvist fra Norge. Etter soning ble han pågrepet. Ved Nedre Romerike tingretts kjennelse 20. mai 2020 ble han internert i fire uker, jf. utlendingsloven § 106 første ledd bokstav b. Ved utløpet av denne interneringsperioden ble det begjært fortsatt internering av A for fire nye uker.
- (3) Nedre Romerike tingrett avsa 17. juni 2020 kjennelse med slik slutning:

«A, født 00.00.1997, løslates mot at han pålegges følgende:
å ta opphold hos B på adresse -----gate 00 i Oslo inntil han reiser tilbake til Ukraina
meldeplikt til politiet i den utstrekning i tid og på sted som politiet beslutter.»
- (4) Politiet anket tingrettens kjennelse til Eidsivating lagmannsrett som 19. juni 2020 avsa kjennelse med slik slutning:

«A, født 00.00.1997, kan holdes internert inntil retten eller politiet bestemmer noe annet,
men ikke ut over 15. juli 2020.»
- (5) A, har anket til Høyesterett. Anken er angitt å gjelde lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning. I korte trekk har han gjort gjeldende at lagmannsretten har lagt til grunn en for lav terskel i vurderingen av om lovens vilkår er oppfylt. Videre har han anført at lagmannsretten har forstått loven uriktig når det er lagt til grunn at det foreligger unndragelsesfare og at fortsatt fengsling er forholdsmessig. Lagmannsrettens avgjørelse må oppheves.

- (6) *Påtalemyndigheten* har inngitt tilsvar hvor det er vist til tidligere påtegninger og lagmannsrettens kjennelse. Det er nedlagt påstand om at anken forkastes.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken gjelder lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning, som ankeutvalget kan prøve, jf. utlendingsloven § 99a, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd.
- (8) Etter utlendingsloven § 106 første ledd bokstav b første punktum kan en utlending pågripes og interneres når det er:
- «konkrete holdepunkter for å anta at utlendingen vil unndra seg iverksettingen av et vedtak som innebærer at utlendingen plikter å forlate riket».
- (9) I Prop. 3 L (2010-2011) på side 17 fremgår at departementet legger til grunn at «unndragelsesfaren må baseres på personlige og objektivt konstaterbare forhold hos utlendingen i hver enkelt sak». Videre fremholdes på samme sted:
- «Eksempelvis vil det forhold at en utlending er utvist, ikke alene være tilstrekkelig for å konstatere unndragelsesfare, dersom han bor på kjent adresse og det ellers ikke er forhold som taler for at vedkommende vil unndra seg. På den annen side vil et tilfelle hvor en utlending er varig utvist fra Schengen-territoriet, og hvor han selv uttrykker at han ikke vil reise frivillig, medføre at unndragelsesfare kan konstateres.
- (10) For å konstatere unndragelsesfare kreves altså konkrete holdepunkter forankret i den enkelte utlendings personlige forhold, jf. også HR-2019-2408-U avsnitt 13. Det forhold at utlendingen er utvist er ikke i seg selv tilstrekkelig til å konstatere unndragelsesfare dersom utlendingen bor på kjent adresse.
- (11) Lagmannsrettens begrunnelse for å konstatere at det foreligger unndragelsesfare er i sin helhet denne:
- «Når det gjelder grunnvilkåret for fengsling – unndragelsesfare – finner lagmannsretten at det er konkrete holdepunkter for å anta at A vil unndra seg iverksetting av vedtak som innebærer at han plikter å forlate riket, jf. utlendingsloven § 106 første ledd bokstav b. Det vises til tingrettens kjennelse som er dekkende for lagmannsrettens syn:
- ‘A har ikke motsatt seg retur eller vist andre tegn på manglende vilje til samarbeid, jf. de momentene som regnes opp i utlendingsloven § 106 d, snarere samtykket han som nevnt til internering ved forrige vurdering fordi han ønsket transport hjem. Han har sonet ferdig sin straff for forsøk på ran. Videre har han oppfylt sitt formål med å komme til Norge i alle fall delvis, jf. det som fremgår i dommen mot ham om at motivasjonen for at han kom hit var at han ønsket å komme i norsk fengsel hvor han kunne få behandling for spillavhengighet. Slik retten ser det er det utvisningsvedtaket som sådan som nå eventuelt kan begrunne at det foreligger unndragelsesfare, sammenholdt med at han er uten midler. Det siste momentet kan imidlertid også trekke i motsatt retning. Han har nå tilbud om oppholdssted i påvente av hjemreise/retur, riktignok hos en person som han ikke har noen nær tilknytning til. Retten har under tvil kommet til at det fortsatt foreligger unndragelsesfare, men at den ikke er høy.’
- Lagmannsretten finner ikke at meldeplikt eller andre fengslingsurrogater gir tilstrekkelig sikkerhet for at A ikke unndrar seg plikten til å forlate landet.»

- (12) Som det fremgår av det siterte, er altså «utvisningsvedtaket som sådan» det avgjørende for at tingretten – under tvil – kom til at det er fare for at A vil unndra seg plikten til å forlate landet. Lagmannsretten slutter seg til dette. Det som ellers siteres fra tingrettens begrunnelse taler stort sett mot at det foreligger unndragelsesfare. Ankeutvalget føyer til at det fremgår av tingrettens kjennelse at det «tilbud om oppholdssted» som tingretten omtaler er hos en kapellan i den katolske menigheten. Presten har bekreftet tilbudet.
- (13) Begrunnelsen tilfredsstillter ikke lovens krav om at det må foreligge «konkrete holdepunkter» for å konstatere unndragelsesfare, jf. det som er sitert fra lovforarbeidene.
- (14) Lagmannsrettens kjennelse må etter dette oppheves.
- (15) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Knut H. Kallerud
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)